

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

Діденко Інна Володимирівна

УДК 364.4-053.2:37.011.3-051](043.3)

**ІНФОРМАЦІЙНИЙ СУПРОВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ НАСТАВНИЦТВА
НАД ДИТИНОЮ В УКРАЇНІ**

Спеціальність 231 – «Соціальна робота»

АВТОРЕФЕРАТ
магістерської роботи
за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота»

Миколаїв–2019

Магістерською роботою є рукопис.

Роботу виконано в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили,
Міністерство освіти і науки України.

НАУКОВИЙ КЕРІВНИК : кандидат педагогічних наук, доцент

ПОПОВА Тетяна Семенівна

Чорноморський національний
університет імені Петра Могили

РЕЦЕНЗЕНТ: доктор наук з державного управління, професор

ЄМЕЛЬЯНОВ Володимир Михайлович

Чорноморський національний
університет імені Петра Могили

Захист роботи відбудеться 27 лютого 2019 року о 10.00 на засіданні Державної
екзаменаційної комісії Чорноморського національного університету імені Петра Могили за
адресою: 54003, м. Миколаїв, вул. 1-а Воєнна, 2.

З роботою можна ознайомитися в бібліотеці Чорноморського національного університету
імені Петра Могили за адресою: 54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Деінституціалізація виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в Україні відбувається повільними темпами. Щороку до інтернатних закладів продовжують потрапляти сотні дітей, що залишаються без батьківської опіки.

На процес соціалізації таких дітей негативно впливають чинники замкнутого середовища, колективного способу виховання, споживацькі настрої. Процес підготовки до самостійного життя вихованців таких закладів ускладнюється відсутністю можливості накопичувати досвід та встановлювати контакти з соціумом.

Щоб допомогти таким дітям необхідно впроваджувати сучасні методи підготовки їх до самостійного життя в суспільстві. Одним з таких методів є наставництво над дитиною.

Аналіз наукової літератури свідчить, що дослідженням проблем наставництва займалися такі зарубіжні дослідники, як Бозман Б., Одюрн Дж. С., Фархан М., Фінні М.К. та ін. Праці вітчизняних науковців у цьому напрямі присвячені історичним витокам наставництва (Байдарова О.О., Гаврилів Н. В., Модзалевський Л. М. та ін.), питанням практичної підготовки наставників у сфері професійного навчання, університетської освіти, а також у сфері соціальної роботи з вразливими категоріями населення (Алтинцева О. М., Деткова І. В., Ковальова Н.В., Леонтєва О.В., та ін.) Питання організації постінтернатного супроводу дітей-сиріт та визначення провідної ролі наставника в роботі з даною категорією дітей висвітлені в працях Алтинцевої О.М., Баранової І.Т., Бондаренко З.П., Залигіної Н.А., Постолюк Г. І. та ін. Разом з тим, сьогодні окремого вивчення потребує питання інформаційного супроводу наставництва дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховуються в державних закладах опіки.

Ознайомлення з теоретичним науковим доробком у досліджуваному напрямі виявило протиріччя між потребами практики у якісному інформуванні усієї громадськості з питань впровадження інституту наставництва над дитиною в Україні та недостатнім рівнем теоретичного обґрунтування системи такого інформаційного супроводу, що стає значною перешкодою на шляху дієвого впровадження наставництва над дитиною у нашій країні. Наявність означеної проблемної ситуації зумовило вибір теми даного дослідження: "Інформаційний супровід впровадження інституту наставництва над дитиною в Україні".

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні ролі інформаційної складової в процесі впровадження в Україні інституту наставництва над дитиною з закладу опіки та розробленні моделі його інформаційного супроводу.

За для досягнення означеної мети було сформульовано та розв'язано низку дослідницьких завдань:

- розглянути індивідуальне наставництво як форму соціально-психологічної адаптації дітей-сиріт, що виховуються в інтернатних закладах;
- розкрити організаційно-правові засади впровадження наставництва над дитиною в Україні;
- здійснити аналіз сучасного стану впровадження наставництва над дитиною – вихованцем закладу опіки в Україні та на Миколаївщині;
- виявити рівень поінформованості громадськості щодо питань наставництва над дитиною;
- розробити проект моделі інформаційного супроводу впровадження наставництва над дитиною з закладу опіки;
- підготувати рекомендації щодо застосування моделі інформаційного супроводу впровадження наставництва над дитиною на регіональному рівні.

Об'єктом дослідження виступає процес впровадження інституту наставництва над дитиною-вихованцем закладу опіки в Україні.

Предмет дослідження: інформаційний супровід впровадження наставництва над дитиною з закладу опіки як запорука його успішності.

Реалізація завдань дослідження стала можливою завдяки використанню комплексу **методів дослідження** теоретичного та емпіричного рівнів пізнання:

- теоретичні (аналіз та синтез, порівняння, абстрагування, узагальнення) для визначення сутнісних характеристик феномену індивідуального наставництва, особливостей соціально-психологічної адаптації, вивчення сучасної ситуації щодо наставництва дітей, позбавлених батьківської опіки, аналізу феномену інформаційного супроводу;
- емпіричні: аналіз документів з метою вивчення нормативно - законодавчих актів та відомчих документів соціальних служб, анкетування та контент-аналіз з метою з'ясування рівня поінформованості громадськості щодо феномену наставництва та стану інформаційного супроводу наставництва над дитиною з закладу опіки, моделювання з метою розробки проекту моделі інформаційного супроводу впровадження наставництва в Україні на регіональному рівні;
- статистичні: (метод середніх величин, метод групування, табличний та графічний методи) з метою обробки результатів анкетування та контент-аналізу.

Наукова новизна й теоретична значущість дослідження полягають у тому, що:

- *уперше* теоретично обґрунтовано роль інформаційного супроводу в процесі впровадження наставництва над дитиною – вихованцем закладу опіки в Україні та здійснено спробу обґрунтування моделі такого супроводу;
- *уточнено* суть інформаційного супроводу діяльності з організації наставництва над дитиною з закладу опіки;

- *подальшого розвитку* набули ідеї щодо необхідності постійної інформаційної підтримки соціальної інновації, якою на даний момент є наставництво над дитиною, позбавленою батьківської опіки та піклування, з метою підвищення її ефективності.

Практичне значення отриманих результатів дослідження полягає в тому, що:

- здійснено аналіз сучасного стану впровадження наставництва над дитиною з закладу опіки в Україні та на Миколаївщині зокрема;
- розроблено проект моделі інформаційного супроводу впровадження наставництва над дитиною – вихованцем закладу опіки на регіональному рівні;
- розроблено методичні рекомендації щодо застосування моделі інформаційного супроводу впровадження наставництва над дитиною на регіональному рівні.

Результати роботи можуть бути використані науковцями, фахівцями соціальних служб, методичних центрів, керівниками та педагогами-вихователями державних закладів опіки, а саме: Служби у справах дітей, Центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, громадських організацій, що стоять на захисті інтересів дітей, позбавлених батьківської опіки та піклування, та є ініціаторами та учасниками проекту наставництва в Україні, а також осіб, що мають бажання та наміри бути наставником для дитини – сироти, що знаходиться під державною опікою.

Експериментальною базою дослідження стали Миколаївський обласний та Міський Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати дослідження пройшли апробацію в процесі обговорення на Міжнародній конференції «Ольвійський форум - 2016» (9 -11 червня 2016 р., м. Миколаїв); студентській науково-практичній конференції « Впровадження європейських соціальних стандартів в Україні» (м. Миколаїв, 2016); студентській науково - практичній конференції « Реалізація євроінтеграційної політики: суспільно - політичний та безпековий аспекти» (16 листопада 2017, м. Миколаїв,); XII Міжнародній науково-практичній конференції «Ольвійський форум – 2018: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі» (07 червня 2018 р., м. Миколаїв); XXI Всеукраїнській науково-практичній конференції «Могилянські читання – 2018» (м. Миколаїв, 2018).

Публікації. Основні теоретичні положення й висновки роботи висвітлено у 3-х одноосібних статтях та матеріалах 3-х конференцій:

1. Діденко І.В. Правове забезпечення функціонування інституту наставництва над дитиною в Україні / І.В. Діденко // «Могилянські читання - 2018: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти»; Одинадцята міжнародна науково - практична конференція «Актуальні дослідження в соціальній сфері». - Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. - С.69-71.

2. Діденко І.В. Вивчення потреби дитини-сироти у наставнику та дослідження профілю наставника для створення пари "наставник - дитина-сирота" / І.В. Діденко // Студентські наукові студії: молодіжний науковий журнал 18 (62) ЧНУ ім. Петра Могили - 2016. - С. 60-62.

3. Діденко І.В. Забезпечення якості альтернативної опіки дітей-сиріт: європейські стандарти та український досвід / І. В. Діденко, Т. С. Попова // Міжнародна науково-практична конференція «Впровадження європейських соціальних стандартів в Україні» в рамках XI міжнародної науково-практичної конференції «Ольвійський форум-2017: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі»: тези. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2017. – С 47-48.

4. Діденко І.В. Наставництво дитини-сироти як напрям діяльності громадських організацій в Україні / І.В. Діденко // «Реалізація євроінтеграційної політики України: суспільно - політичний та безпековий аспекти». Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. - С.79-81.

5. Діденко І.В. Інформаційний супровід як чинник успішності впровадження інституту наставництва над дитиною в Україні / І.В. Діденко // «Могилянські читання - 2018: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти»; Одинадцята міжнародна науково - практична конференція «Актуальні дослідження в соціальній сфері». - Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018.- С.106-108.

6. Діденко І.В. Європейський досвід наставництва дітей - сиріт: орієнтир для України / І.В. Діденко // Ольвійський форум-2018: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі «Реалізація євроінтеграційної політики України: суспільно - політичний та безпековий аспекти». - Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. - С.132-133.

Структура й обсяг роботи. Мета та завдання магістерської роботи обумовили її структуру. Вона складається зі вступу, в якому висвітлено актуальність досліджуваної проблеми, сформульовано мету, визначено об'єкт та предмет дослідження, сформульовано завдання роботи, зазначено методи розв'язання означених завдань, охарактеризовано наукову новизну і теоретичне значення дослідження, обґрунтовано практичну значущість дослідження, наведено список публікацій, трьох розділів (1. Теоретичні та організаційно - правові засади впровадження інституту наставництва над дитиною в Україні, 2. Наставництво над дитиною як об'єкт інформаційного супроводу, 3. Удосконалення інформаційного супроводу впровадження наставництва над дитиною в Україні), висновків до підрозділів та загальних висновків; списку використаних джерел, що нараховує 71 позицію. Загальний обсяг роботи - 99 сторінок, основний текст роботи викладено на 75 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У вступі обґрунтовано актуальність досліджуваної проблеми, визначено мету, предмет, об'єкт, завдання та методи дослідження, розкрито наукову новизну, теоретичне та практичне значення магістерської роботи, наведено дані про апробацію результатів дослідження, структуру роботи та її обсяг.

У першому розділі «**Теоретичні та організаційно - правові засади впровадження інституту наставництва над дитиною в Україні**» розглянуто індивідуальне наставництво як форму соціально-психологічної адаптації дітей, що виховуються в закладах опіки, розкрито організаційно-правові засади впровадження наставництва над дитиною в Україні. Досліджено стан впровадження наставництва над дитиною – вихованцем закладу опіки в Україні та на Миколаївщині зокрема. Зазначено основні функції та завдання всіх суб'єктів, що беруть безпосередню участь у впровадженні інституту наставництва над дітьми-вихованцями закладу опіки. Взятий до уваги досвід роботи з наставництва багатьма громадськими організаціями. Проаналізовано нормативно - правову базу України про наставництво та розкрито її проблемні питання. Здійснено аналіз сучасного стану впровадження наставництва над дітьми, що проживають у школах–інтернатах в Україні в цілому, та на Миколаївщині зокрема. З'ясовано, що понад 2 тис. дітей на сьогодні вже мають своїх наставників, майже 98 тис. очікують на своїх старших друзів. Лідерами в організації пошуку наставників та підопічних виступають громадські організації. Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді як визначені законодавством центри управління впровадженням наставництва поки ще такими «де-факто» не є.

У другому розділі «**Наставництво над дитиною як об'єкт інформаційного супроводу**» розкрито поняття інформаційного супроводу та визначено його роль у процесі впровадження соціальної інновації. Визначено основні завдання інформаційного супроводу та принципи інформування населення у процесі інформаційної діяльності. Окреслено основні етапи інформаційного супроводу населення. Представлено результати емпіричного дослідження в результаті якого підтверджено гіпотезу щодо недостатнього рівня поінформованості громадськості в цілому та потенційних наставників дітей з закладів опіки зокрема про існування в Україні інституту наставництва, що суттєво уповільнює процес його впровадження як соціальної інновації. Задля перевірки даної гіпотези було використано два дослідницьких методи: анкетування та контент-аналіз. В онлайн-анкетуванні взяло участь 190 осіб. Результати анкетування показали, що інформаційному супроводу наставництва над дітьми з закладу опіки в нашому регіоні приділяється сьогодні поки ще недостатня увага, адже більше половини респондентів майже на кожне запитання анкети надали негативну відповідь.

Не зважаючи на активізацію останнім часом висвітлення процесу впровадження наставництва в нашій країні, необхідно зазначити, що поки ще така робота носить скоріше фрагментарний, ніж системний характер. Не завжди забезпечуються повнота та доступність надаваної інформації, а, головне – її адресність та цільове призначення. Відсутня будь-яка координація у процесі інформаційного забезпечення стану впровадження наставництва в регіонах та в країні в цілому.

Результати анкетного опитування підтверджують цей висновок, адже 61% респондентів не знають (не чули взагалі, або «щось чули») про наставництво над дітьми – вихованцями закладів опіки.

Результати контент-аналізу показали, що більш якісну і повну за обсягом інформацію про наставництво можна знайти на офіційних сайтах громадських організацій та на сторінці у FB Уповноваженого Президента України з прав дитини Миколи Кулеби; частіше починають говорити про наставництво на телебаченні, зокрема, у новинних стрічках та репортажах спеціальних кореспондентів каналу ТСН та регіональних телеканалів.

У третьому розділі «Удосконалення інформаційного супроводу впровадження наставництва над дитиною в Україні» представлено проект моделі інформаційно-комунікаційного супроводу впровадження наставництва над дитиною з закладу опіки (Рис.1).

Метою побудови моделі інформаційно-комунікаційного супроводу впровадження інституту наставництва над дитиною - вихованцем закладу опіки є досягнення оптимального рівня інформаційного забезпечення усіх учасників даного процесу, починаючи від суб'єкту управління ним до потенційних наставників. Основними компонентами такої моделі повинні бути:

- мета інформаційно-комунікаційного супроводу та його кінцевий результат
- ядро моделі – центр управління процесом інформаційного забезпечення
- принципи функціонування моделі
- основні учасники процесу наставництва, їх функції
- форми, інструменти та правила взаємодії учасників
- зовнішні фактори впливу на процес інформаційного супроводу.

Для реалізації даної моделі інформаційно-комунікаційного супроводу важливою є налагоджена взаємодія всіх суб'єктів, які беруть участь у процесі впровадження наставництва. До таких суб'єктів належать: центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (ЦСССДМ); Служби у справах дітей; Громадські організації; Заклади для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування; Наставники та потенційні наставники; Засоби мас-медіа (канали поширення інформації).

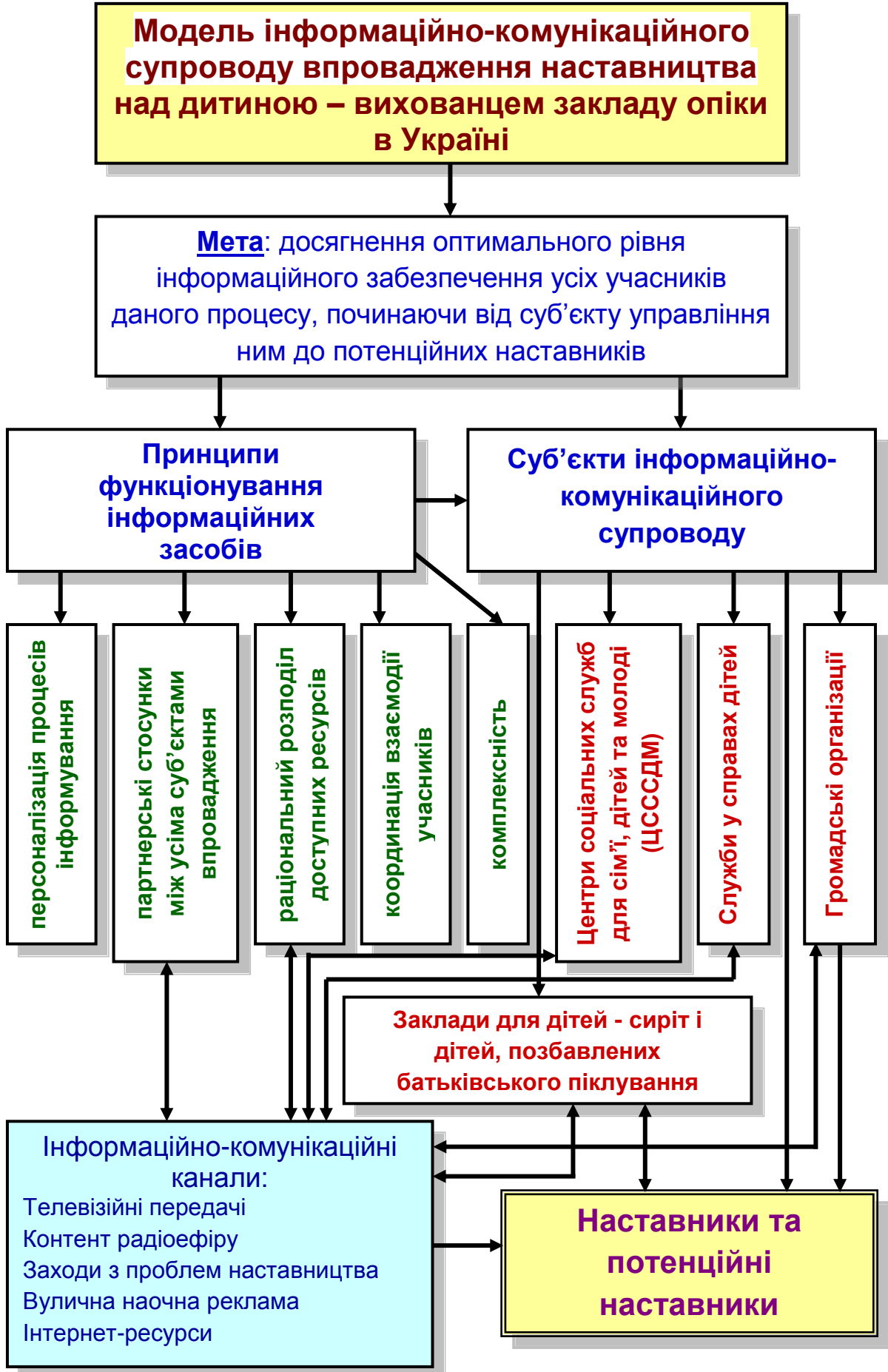

Рис.1 Проект моделі інформаційно-комунікаційного супроводу впровадження наставництва

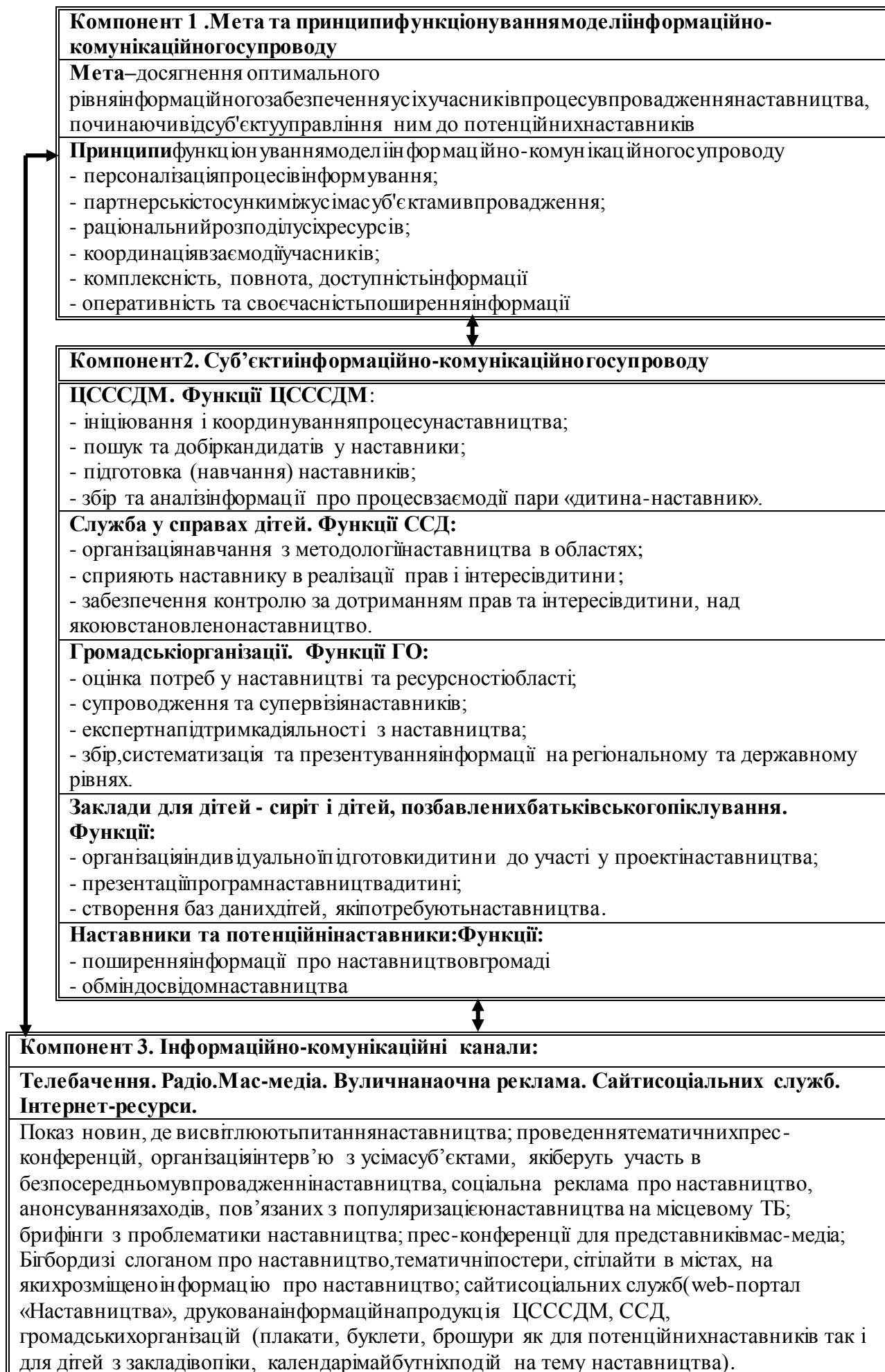

Рис.2 Компонентна структура моделі інформаційно-комунікаційного супроводу

Формами підготовки й оприлюднення інформації про інститут наставництва над дітьми можуть бути:

- випуск і поширення інформаційних буклетів, брошур, прес-релізів інше, у яких інформація про наставництво буде зручною у використанні і матиме наочний характер;
- проведення прес-конференцій, брифінгів, вебінарів, організація інтерв'ю з всіма суб'єктами, які беруть участь в безпосередньому впровадженні наставництва;
- підготовка й проведення теле- і радіопередач з тематичного напрямку;
- забезпечення публікацій (виступів) у засобах масової інформації керівників або інших відповідальних працівників органів державної влади й органів місцевого самоврядування, щодо стану поширеності наставництва у всіх регіонах;
- створення соціальної реклами, яка б транслювалась як на телебаченні, так і на офіційних сайтах соціальних установ;
- залучення відомих особистостей, медійних осіб, які могли б сформувати моду на наставництво;
- розробка web- порталу «Наставництва». Такий ресурс забезпечив би можливість учасникам процесу обмінюватися власним досвідом (наставники і підопічні), розповідати свої історії знайомства та дружби. Відповідно давати поради тим, хто виявив бажання стати наставником і хоче для себе з'ясувати усі тонкощі цього явища.

Розроблена авторська модель інформаційно-комунікаційного супроводу впровадження наставництва над дитиною – вихованцем закладу опіки в Україні направлена на те, щоб досягти оптимального рівня поширення інформації про наставництво серед громадськості.

Проектування моделі інформаційно-комунікаційного супроводу підпорядковувалось об'єктивним вимогам процесу моделювання, під час якого було враховано формулювання мети моделі, обґрунтування принципів функціонування моделі, її компонентів, виокремлення основних суб'єктів інформування та їх функцій. Всі суб'єкти даної моделі, повинні злагоджено взаємодіяти і сприяти популяризації ідеї наставництва серед населення на регіональному рівні.

Виявленні істотні характеристики інформаційно-комунікаційного супроводу впровадження наставництва над дитиною обумовили необхідність обґрунтування умов застосування моделі інформаційно-комунікаційного супроводу впровадження наставництва над дитиною на регіональному рівні.

До наступних відносимо: обов'язкове розроблення пакету нормативно-розпорядчих документів та пакету методичного забезпечення з чітким цільовим та адресним призначенням; кадрове забезпечення процесу створення та поширення інформації, планування, координування та контроль за поширенням інформації, налагодження тісної взаємодії між усіма суб'єктами моделі тощо.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У магістерській роботі наведено теоретичне узагальнення та практичне розв'язання наукової проблеми інформаційного супроводу процесу впровадження інституту наставництва над дитиною в Україні, зокрема, розроблено модель інформаційно-комунікаційного супроводу впровадження наставництва та обґрунтовано умови, за яких її функціонування буде успішним.

Результати наукового пошуку свідчать про досягнення зазначеної мети, розв'язання завдань дослідження та дають підстави для відповідних **висновків**.

1. На основі аналізу наукової літератури визначено теоретичні та організаційно-правові засади впровадження інституту наставництва над дитиною в Україні, з'ясовано сутність індивідуального наставництва як форми адаптації дитини – вихованця закладу опіки до життя у соціумі, розкрито зміст основних положень, що регулюють функціонування наставництва над дитиною в Україні, виявлено сучасний стан впровадження наставництва над дитиною – вихованцем закладу опіки в Україні та на Миколаївщині.

Зокрема, у роботі зазначено, що індивідуальне наставництво являє собою багатогранну технологію, яка має великий соціальний та педагогічний потенціал. Розвиток даної форми роботи з дітьми дозволить ефективно вирішувати проблему соціальної адаптації їх у суспільстві, сприятиме підвищенню рівня самостійності і відповідальності, успішної інтеграції їх у суспільство з високим рівнем захисних адаптаційних характеристик.

Функціонування інституту наставництва в Україні забезпечено необхідною нормативно-законодавчою базою, яка забезпечує врегулювання діяльності з наставництва, сприяє посиленню гарантії дотримання прав та інтересів дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, що виховуються у закладах системи опіки.

Управління та відповідальність за організацію наставництва на регіональному рівні покладено на Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Функції ЦСССДМ щодо впровадження наставництва затверджено «Положенням про наставництво». Важливу роль у діяльності з організації наставництва відіграють служби у справах дітей, громадські організації тощо.

Сьогодні, за попередніми даними, майже 2000 українських дітей – вихованців закладів опіки мають наставників, ще приблизно 90 тисяч очікують на них. На жаль, процес впровадження наставництва проходить дуже повільними темпами. На Миколаївщині першими отримали своїх наставників учні загальноосвітньої школи-інтернату № 5 та Вознесенської загальноосвітньої школи-інтернату I-III ступенів "Обдарованість" Миколаївської обласної ради. Робота з пошуку та підготовки наставників найбільш активно проводиться у містах – Київ, Харків, Одеса, Хмельницький, Вінниця, Рівне. Серед суб'єктів інституту наставництва громадські організації, які мають значно більший досвід у цьому

напряму, поки ще є неформальними лідерами у порівнянні з держаними соціальними службами.

2. У процесі дослідження наставництво над дитиною з закладу опіки розглядається як соціальна інновація та наголошено на тому, що для його успішного впровадження велику роль відіграє належний інформаційний супровід, що забезпечить успішність його функціонування. Без повноцінного діалогу, без роз'яснення та переконання громадян, без налагодження якісної комунікації між суб'єктами наставництва неможливо розраховувати на розуміння і підтримку громадян - потенційних наставників та їх прихильників на цьому шляху.

Під інформаційним супроводом у даному дослідженні розуміється цілеспрямована, систематична, змістовна робота з поширення інформації, спрямована на забезпечення достатньою мірою усіх учасників процесу наставництва необхідними відомостями щодо сутності, мети, завдань та поточного його стану і забезпечує ефективну взаємодію між ними.

Результати вивчення стану інформаційного супроводу впровадження наставництва над дитиною в Україні та на Миколаївщині зокрема дозволили зробити висновки, що, не зважаючи на активізацію останнім часом висвітлення процесу впровадження наставництва в нашій країні, ця діяльність носить фрагментарний, несистематичний характер. Не забезпечуються повнота та доступність надаваної інформації, а головне – її адресність та цільове призначення. Відсутня будь-яка координація у процесі інформаційного забезпечення стану впровадження наставництва в регіонах та в країні в цілому.

Такі висновки підтверджені результатами анкетного опитування та контент-аналізу: 61% респондентів не знають (не чули взагалі, або «щось чули») про наставництво над дітьми – вихованцями закладів опіки; 57% опитаних вважають, що інформації про наставництво не вистачає, а найбільш дієвим та бажаним джерелом інформування про наставництво на думку більшості респондентів мають стати соціальні мережі.

3. Результати емпіричного дослідження дають підставу вважати, що сучасний стан інформаційного забезпечення процесу наставництва не відповідає потребам усіх його учасників та не є таким, що сприяє його активному впровадженню як соціальної інновації. Розв'язання означеної проблеми є можливим завдяки теоретичній розробці моделі інформаційно-комунікативного супроводу процесу впровадження наставництва над дитиною в Україні.

Розроблена автором дослідження модель інформаційно-комунікативного супроводу впровадження наставництва над дитиною – вихованцем закладу опіки в Україні направлена на те, щоб досягти оптимального рівня поширення інформації про наставництво серед громадськості.

Проектування моделі інформаційно-комунікаційного супроводу підпорядковувалось об'єктивним вимогам процесу моделювання, підчас якого було враховано формулювання мети моделі, обґрунтування принципів функціонування моделі, її компонентів, виокремлення основних суб'єктів інформування та їх функцій.

Метою побудови моделі інформаційно-комунікаційного супроводу впровадження інституту наставництва над дитиною - вихованцем закладу опіки є досягнення оптимального рівня інформаційного забезпечення усіх учасників даного процесу, починаючи від суб'єкту управління ним до потенційних наставників.

Задля реалізації даної моделі інформаційно-комунікаційного супроводу важливою є налагоджена взаємодія всіх суб'єктів, які беруть участь у процесі впровадженні наставництва. Такими суб'єктами є: Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, служби у справах дітей, громадські організації, заклади для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, діючі та потенційні наставники.

Для ефективного функціонування запропонованої моделі інформаційно-комунікаційного супроводу наставництва над дитиною на регіональному рівні у дослідженні було обґрунтовано умови щодо її ефективного застосування. Основними з них мають бути: обов'язкове розроблення пакету нормативно-розпорядчих документів та пакету методичного забезпечення з чітким цільовим та адресним призначенням; кадрове забезпечення процесу створення та поширення інформації, планування, координування та контроль за поширенням інформації, налагодження тісної взаємодії між усіма суб'єктами моделі тощо.

Проведене дослідження не вичерпує зазначеної проблематики і передбачає подальший науковий пошук, пов'язаний із вивченням впливу зовнішніх факторів на функціонування моделі інформаційно-комунікаційного супроводу наставництва та доцільністю його правового регулювання.

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ РОБОТИ ПРЕДСТАВЛЕНО В ПУБЛІКАЦІЯХ:

1. Діденко І.В. Правове забезпечення функціонування інституту наставництва над дитиною в Україні / І.В. Діденко // «Могилянські читання - 2018: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти»; Одинадцята міжнародна науково - практична конференція «Актуальні дослідження в соціальній сфері». - Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. - С.69-71.

2. Діденко І.В. Вивчення потреби дитини-сироти у наставнику та дослідження профілю наставника для створення пари "наставник - дитина-сирота" / І.В. Діденко // Студентські наукові студії: молодіжний науковий журнал 18(62) ЧНУ ім. Петра Могили - 2016.- С. 60-62.

3. Діденко І.В. Забезпечення якості альтернативної опіки дітей-сиріт: європейські стандарти та український досвід / І. В. Діденко, Т. С. Попова // Міжнародна науково-практична конференція «Впровадження європейських соціальних стандартів в Україні» в рамках XI міжнародної науково-практичної конференції «Ольвійський форум-2017: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі»: тези. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2017. – С.

4. Діденко І.В. Наставництво дитини-сироти як напрям діяльності громадських організацій в Україні/ І.В. Діденко// «Реалізація євроінтеграційної політики України: суспільно-політичний та безпековий аспекти». Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. - С.79-81.

5. Діденко І.В. Інформаційний супровід як чинник успішності впровадження інституту наставництва над дитиною в Україні/ І.В. Діденко// «Могилянські читання - 2018: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти»; Одинадцята міжнародна науково - практична конференція «Актуальні дослідження в соціальній сфері». - Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018.- С.106-108.

6. Діденко І.В. Європейський досвід наставництва дітей - сиріт: орієнтир для України/ І.В. Діденко// Ольвійський форум-2018: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі «Реалізація євроінтеграційної політики України: суспільно - політичний та безпековий аспекти». - Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. - С.132-133.

АНОТАЦІЯ

Діденко І.В. Інформаційний супровід як чинник успішності впровадження інституту наставництва над дитиною в Україні. — Рукопис.

Магістерська робота на здобуття академічного ступеня магістра за спеціальністю 231 — Соціальна робота. — Чорноморський національний університет імені Петра Могили, Миколаїв, 2019.

Магістерська робота являє собою теоретико-прикладне дослідження інформаційного супроводу впровадження інституту наставництва над дитиною в Україні. метою

У роботі узагальнено теоретичні та організаційно-правові засади впровадження інституту наставництва над дитиною в Україні з'ясовано сутність індивідуального наставництва як форми адаптації дитини – вихованця закладу опіки до життя у соціумі, розкрито зміст основних положень, що регулюють функціонування наставництва над дитиною в Україні. Проаналізовано нормативно-законодавчу базу, яка забезпечує врегулювання діяльності з наставництва, сприяє посиленню гарантії дотримання прав та інтересів дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, що виховуються у

зкладах системи опіки. Досліджено сучасний стан впровадження наставництва над дитиною – вихованцем закладу опіки на Миколаївщині та Україні

Розроблено модель інформаційно-комунікаційного супроводу впровадження наставництва над дитиною – вихованцем закладу опіки в Україні, метою якої є досягнення оптимального рівня поширення інформації про наставництво серед громадськості.

Ключові слова: наставництво, дитина, позбавлена батьківської опіки та піклування, інформаційно-комунікаційний супровід.

АННОТАЦІЯ

Диденко І.В. Информационное сопровождение как фактор успешности внедрения института наставничества над ребенком в Украине. - Рукопись.

Магистерская работа на соискание академической степени магистра по специальности 231 - Социальная работа. - Черноморский национальный университет имени Петра Могилы, Николаев, 2019.

Магистерская работа представляет собой теоретико-прикладное исследование информационного сопровождения внедрения института наставничества над ребенком в Украине.

В работе обобщены теоретические и организационно-правовые основы внедрения института наставничества над ребенком в Украине выяснено сущность индивидуального наставничества как формы адаптации ребенка - воспитанника учреждения опеки к жизни в социуме, раскрыто содержание основных положений, регулирующих функционирование наставничества над ребенком в Украине. Проанализированы нормативно-законодательную базу, которая обеспечивает урегулирование деятельности по наставничеству, способствует усилению гарантии соблюдения прав и интересов детей-сирот и детей, лишенных родительской опеки, которые воспитываются в учреждениях системы опеки. Досліджено сучасний стан впровадження наставництва над ребенком - воспитанником учреждения опеки Николаевской и Украине

Разработана модель информационно-коммуникационного сопровождения внедрения наставничества над ребенком - воспитанником учреждения опеки в Украине, целью которой является достижение оптимального уровня распространения информации о наставничестве среди общественности.

Ключевые слова: наставничество, ребенок, лишенный родительской опеки, информационно-коммуникационное сопровождение.

ANNOTATION

Didenko I.V. Information support as a factor in the success of the introduction of the institution of mentoring a child in Ukraine. - Manuscript.

Master's work for the academic master's degree in the specialty 231 - Social work. - Black Sea National Petro Mohyla University, Nikolaev, 2019.

The master's work is a theoretical and applied study of information support for the implementation of the institution of mentoring a child in Ukraine.

The paper summarizes the theoretical and organizational-legal basis for the introduction of the institution of mentoring a child in Ukraine, clarified the essence of individual mentoring as a form of adaptation of a child - a pupil of a guardianship institution to life in society; Analyzed the regulatory and legislative framework that provides for the settlement of mentoring activities, helps to strengthen the guarantee of respect for the rights and interests of orphans and children deprived of parental care, who are brought up in institutions of the opika system.

A model of information and communication support for the introduction of mentoring for a child - a pupil of a guardianship institution in Ukraine has been developed, the goal of which is to achieve the optimal level of dissemination of information about mentoring to the public.

Keywords: **mentoring**, child deprived of parental care, information and communication support.